

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 43/2023 van 9 februari 2023

Betreft: Voorontwerp van ordonnantie van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot wijziging van de ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing met het oog op de implementatie van de strategie voor de renovatie van de gebouwen (CO-A-2022-318)

Originele versie

Het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit"), aanwezig: mevrouw Marie-Hélène Descamps, mevrouw Cédrine Morlière, mevrouw Nathalie Ragheno, mevrouw Griet Verhenneman en de heren Yves-Alexandre de Montjoye, Bart Preneel en Gert Vermeulen;

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op artikel 25, lid 3, WOG volgens hetwelk de beslissingen van het Kenniscentrum bij meerderheid van stemmen worden aangenomen;

Gelet op het verzoek om advies van de heer Alain Maron, Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve Democratie (hierna "de aanvrager"), ontvangen op 21/12/2022;

Brengt op 9 februari 2023 het volgend advies uit:

I. VOORWERP EN CONTEXT VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De aanvrager verzoekt om het advies van de Autoriteit aangaande het voorontwerp van ordonnantie van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering *tot wijziging van de ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing met het oog op de implementatie van de strategie voor de renovatie van de gebouwen* (hierna "het voorontwerp van ordonnantie" of "het voorontwerp").

2. Op 17 juni 2021 werd de ordonnantie aangenomen tot wijziging van de ordonnantie van 2 mei 2013 *houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing* alsook van de organieke ordonnantie van 23 februari 2006 *houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, boekhouding en controle* (hierna "de klimaatordonnantie"). In voormelde klimaatordonnantie worden verschillende algemene klimaatdoelstellingen voor 2050 gedefinieerd, met name 1) de doelstelling om de (in)directe uitstoot van broeikasgassen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna "het Gewest") te verminderen en 2) een strategie die onder meer gericht is op het uitsplitsen van die (directe en indirecte) emissiedoelstellingen op het niveau van de verschillende sectoren. Bij de klimaatordonnantie heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich er tevens toe verbonden om tegen 2050 een gemiddeld primair energieverbruik van 100 kWh/m²/jaar te bereiken voor de residentiële sector en energieneutraliteit voor de tertiaire sector.

3. Teneinde deze doelstellingen te bereiken wordt onder meer een systeem van verplichte renovatie van de gebouwen opgezet voor alle residentiële en niet-residentiële EPB¹-eenheden. Dit systeem van verplichte renovatie houdt meer bepaald in dat elke EPB-eenheid over een EPB-certificaat dient te beschikken binnen de vijf jaar na de inwerkingtreding ervan. Op basis van het op voormeld certificaat vermelde primair energieverbruik en de erin aanbevolen energiebesparende werkzaamheden, zullen voor elke EPB-eenheid renovatiewerkzaamheden dienen te worden uitgevoerd teneinde te voldoen aan de door de Regering vastgestelde eisen inzake energieverbruik en dit binnen tien tot twintig jaar na de inwerkingtreding ervan. De uitvoering van deze renovatiewerkzaamheden valt onder de verantwoordelijkheid van de houder(s) van zakelijke rechten van de EPB-eenheid doch, desgevallend, eveneens onder die van de vereniging van mede-eigenaars. De niet-naleving van de EPB-eisen kan worden bestraft met administratieve geldboetes. Voor het bereiken van de EPB-eisen kunnen evenwel afwijkingen worden toegestaan om technische, economische of functionele redenen,

¹ EPB staat voor "Energie Prestatie Binnenklimaat".

zoals tevens mogelijk is krachtens Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen ("de EPB-richtlijn").

4. Ter verwezenlijking van de doelstellingen opgenomen in de klimaatordonnantie beoogt het voorliggende voorontwerp eveneens de productie van hernieuwbare energie te bevorderen en de geleidelijke afschaffing van fossiele brandstoffen te versnellen. In dit verband wordt voorzien om vanaf 1 januari 2026 in alle nieuwe en hiermee gelijkgestelde gebouwen enkel nog verwarmingssystemen toe te laten die voldoen aan de eisen van Richtlijn 2009/125/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 *betreffende de totstandbrenging van een kader voor het vaststellen van eisen inzake ecologisch ontwerp voor energiegerelateerde producten* en die uitsluitend warmte produceren uit elektriciteit en/of energie uit hernieuwbare bronnen en/of die zijn aangesloten op een efficiënt warmtenet.

5. Tevens werd, met het oog op de verwezenlijking van de algemene klimaatdoelstellingen, in het Gewest een lage-emissiezone (hierna "LEZ") ingesteld en een tijdelijk vastgelegd voor de verstrenging van de toegangscriteria tot deze LEZ in functie van de verschillende categorieën van het gemotoriseerd verkeer, met als einddoel om binnen deze zone enkel nog voertuigen toe te laten zonder directe uitstoot, waarbij rekening gehouden wordt met de verwachte technologische evoluties en beschikbare alternatieven. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan artikelen 3.2.16 e.v. en artikel 3.4.1/12 van het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing (hierna "BWLKE", zoals gewijzigd bij ordonnantie van 7 december 2017 *tot wijziging van de ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing* (hierna "de ordonnantie van 7 december 2017"))).

6. In het kader van de in het voorontwerp van ordonnantie opgenomen maatregelen voorzien een aantal bepalingen van het voorontwerp in één of meerdere verwerking(en) van persoonsgegevens en deze worden bijgevolg ter advies voorgelegd aan de Autoriteit:

- 1) artikel 8 voorontwerp (ontworpen art. 1.5.2 BWLKE): deze bepaling beoogt de **Burgerraad voor het Klimaat**² te institutionaliseren, teneinde uitvoering te geven aan het in artikel 1.2.5, §2, 3° van het BWLKE vervatte beginsel van burgerbijdrage en in dit verband een rechtsgrondslag te creëren om toegang te krijgen tot de rijksregistergegevens voor het uitvoeren van lotingen ter selectie van de burgers die zullen worden uitgenodigd om lid te zijn van deze Raad;
- 2) artikel 43 voorontwerp (ontworpen art. 2.2.18 BWLKE): dat de invoering van een **systeem van verplichte renovatie** beoogt van bestaande Brusselse gebouwen voor alle residentiële

² De Autoriteit wijst er op dat in de Franse tekst sprake is van "une assemblée citoyenne *permanente*". Het komt haar voor dat de term "*permanente*" met het oog op de coherentie dient te worden geschrapt.

en niet-residentiële EPB-eenheden. Met dit systeem van verplichte renovatie zullen vooreerst de energiezeven worden aangepakt, namelijk alle panden van klasse G en F, en vervolgens de panden van klasse E en D, om vervolgens het einddoel (namelijk klasse C) te bereiken. In dit verband wordt een verwerking van persoonsgegevens voorzien van de betrokken houders van zakelijke rechten door middel van de energiedatabank.

- 3) artikel 43 voorontwerp (ontworpen artikel 2.2.18, §3 BWLKE): deze bepaling voorziet in een verwerking van de persoonsgegevens door Leefmilieu Brussel van de **erkende beroepsbeoefenaars** bedoeld in Titel 5 van Boek II BWLKE (met name EPB-adviseurs, EPB-controleurs, auditors en technici belast met de oplevering van de installaties bedoeld in artikel 2.1.1, 39°);
 - 4) artikel 61 voorontwerp (ontworpen art. 2.6.4, §5 BWLKE): deze bepaling voorziet een grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het opleggen van **administratieve sancties** door Leefmilieu Brussel in geval van niet-naleving van de voormelde verplichtingen inzake renovatie;
 - 5) artikel 67 voorontwerp (ontworpen art. 3.2.17 BWLKE), dat in het kader van **de lage-emissiezone** de voorwaarden voor de verwerking van persoonsgegevens beoogt vast te stellen alsook artikel 68 voorontwerp (ontworpen art. 3.2.17/1 BWLKE) dat een verwerking van persoonsgegevens voorziet met het oog op het informeren van eigenaars van voertuigen die zich binnen de 12 maanden voorafgaand aan een nieuwe mijlpaal in de LEZ begeven met een voertuig dat niet meer zal voldoen aan de toegangscriteria (ontworpen art. 3.2.17/1 BWLKE).
7. Enkel de bepalingen die aanleiding geven tot opmerkingen van de Autoriteit worden hieronder nader besproken.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

a) Bevoegdheid en legaliteitsbeginsel

8. De Autoriteit wijst erop dat elke verwerking van persoonsgegevens een inmenging vormt in het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, dat is vastgelegd in artikel 8 EVRM en in artikel 22 van de Grondwet. Dit recht is echter niet absoluut. De artikelen 8 EVRM en 22 van de Grondwet sluiten overheidsinmenging in het recht op bescherming van het privéleven (waar ook persoonsgegevens deel van uitmaken) niet uit, maar vereisen dat zij wordt toegestaan door een voldoende precieze wettelijke bepaling; dat zij beantwoordt aan een algemeen maatschappelijk belang en dat zij evenredig is met de daarmee nagestreefde wettige doelstelling³. Elke norm die de verwerking

³ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Zie bv. GwH, Arrest van 4 april 2019, nr. 49/2019 ("Zij sluiten een overheidsinmenging in het recht op eerbiediging van het privéleven niet uit, maar vereisen dat zij wordt toegestaan door een

van persoonsgegevens regelt (en die van nature een inmenging vormt in het recht op bescherming van persoonsgegevens) moet niet alleen noodzakelijk en evenredig zijn, maar ook voldoen aan de eisen van voorspelbaarheid en nauwkeurigheid, zodat de betrokkenen, over wie gegevens worden verwerkt, een duidelijk beeld krijgen van de verwerking van hun gegevens.

9. De verwerking van persoonsgegevens die noodzakelijk is voor de vervulling van een wettelijke verplichting⁴ en/of voor de uitoefening van een opdracht van algemeen belang of in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag die aan verwerkingsverantwoordelijke is toevertrouwd⁵, moet overeenkomstig artikel 6.3 AVG, gelezen in het licht van overweging 41 van de AVG, worden geregeld door duidelijke en nauwkeurige regelgeving, waarvan de toepassing voor de betrokkenen voorzienbaar moet zijn. Bovendien is het volgens artikel 22 Grondwet noodzakelijk dat de "wezenlijke elementen" van de gegevensverwerking door middel van een formele wettelijke norm worden vastgesteld.

10. Artikel 22 Grondwet verbiedt de wetgever om af te zien van de mogelijkheid om zelf te bepalen welke inmengingen het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kunnen beknotten⁶. In deze context is een delegatie aan de uitvoerende macht evenwel "*niet in strijd met het wettigheidsbeginsel voor zover deze delegatie voldoende nauwkeurig is omschreven en louter betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de wetgever zijn vastgelegd*".

11. De verwerkingen van persoonsgegevens waartoe het voor advies voorliggende ontwerp aanleiding geeft, berusten op artikel 6.1.e) AVG, namelijk de verwerking van persoonsgegevens voor de uitvoering van een taak van algemeen belang en van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag door Leefmilieu Brussel en Brussel Fiscaliteit. De Autoriteit stelt vast dat de

voldoende precieze wettelijke bepaling, dat zij beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte in een democratische samenleving en dat zij evenredig is met de daarmee nagestreefde wettige doelstelling").

⁴ Art. 6.1.c) van de AVG

⁵ Art. 6.1.e) van de AVG.

⁶ Advies 63.202/2 van 26 april 2018 van de Raad van State gegeven over een over een voorontwerp van wet "*tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van Verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG, Parl.St. Kamer, 54-3185/001, blz. 121-122.*

Zie in dezelfde zin volgende adviezen van de Raad van State:

- Advies 26.198/2, op 2 februari 1998 gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 11 december 1998 "*tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van die gegevens*", Parl.St. Kamer 1997-98, nr. 49-1566/1, 108;
- Advies 33.487/1/3 van 18 en 20 juni 2002 betreffende een voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 22 augustus 2002 "*houdende maatregelen inzake gezondheidszorg*", Parl.St. Kamer 2002-03, nr. 2125/2, 539;
- Advies 37.765/1/2/3/4, op 4 november 2004 gegeven over een voorontwerp dat geleid heeft tot de programawet van 27 december 2004, Parl.St. Kamer 2004-05, nr. 1437/2.

⁷ Zie eveneens Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2010 van 18 maart 2010, punt B.16.1 ; Arrest nr. 39/2013 van 14 maart 2013, punt B.8.1 ; Arrest 44/2015 van 23 april 2015, punt B.36.2 ; Arrest nr. 107/2015 van 16 juli 2015, punt B.7 ; Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017, punt B.6.4 ; Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.13.1, Arrest nr. 86/2018 van 5 juli 2018, punt B.7.2.; Advies van de Raad van State nr. 63.202/2 van 26 april 2018, punt 2.2.

voorgenomen verwerkingen een ernstige inmenging in de rechten en vrijheden van de betrokkenen tot gevolg hebben, onder meer aangezien deze:

- de verwerking betreffen van het nationaal identificatienummer (ontworpen artikelen 1.5.2 en 2.6.4, §5 BWLKE);
- plaatsvinden voor controledoelinden (ontworpen artikel 3.2.17 BWLKE);
- een grootschalige verwerking van persoonsgegevens inhouden (ontworpen artikel 1.5.2 BWLKE);
- een kruising inhouden van persoonsgegevens uit verschillende databanken (ontworpen artikel 2.2.18 BWLKE); en
- de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens inhouden (ontworpen artikel 3.2.17 BWLKE).

12. Wanneer de gegevensverwerking een belangrijke inmenging vormt op de rechten en vrijheden van de betrokkenen, zoals in het onderhavige geval, moeten de volgende essentiële elementen door de wetgever worden vastgesteld: (het)(de) precieze en concrete doeleinde(n)⁸, de identiteit van de verwerkingsverantwoordelijke(n) (tenzij dit duidelijk is), de (categorieën van) gegevens die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van (dit) (deze) doeleinde(n), de bewaartermijn van de gegevens⁹, de (categorieën van) betrokkenen van wie de gegevens zullen worden verwerkt, de ontvangers of categorieën ontvangers aan wie de gegevens worden meegedeeld¹⁰ en de omstandigheden waarin ze zullen worden meegedeeld, alsook, in voorkomend geval en voor zover noodzakelijk, de beperking van de verplichtingen en/of rechten vermeld in de artikelen 5, 12 tot 22 en 34 AVG.

b) De verwerking van persoonsgegevens in het kader van het institutionaliseren van de Burgerraad voor het Klimaat (ontworpen art. 1.5.2 BWLKE)

13. Ontworpen artikel 1.5.2 BWLKE (artikel 8 van het voorontwerp van ordonnantie) voorziet in de oprichting van een "Burgerraad voor het Klimaat" (hierna "de Raad"). Voormelde bepaling alsook de Memorie van toelichting preciseren dat de Raad wordt opgericht in het kader van het in artikel 1.2.5, §2, 3° BWLKE bedoelde beginsel van burgerbijdrage, met als doel het uitwerken van een rapport dat een lange termijnvisie bevat en aanbevelingen op korte en middellange termijn richt aan de Regering en het Parlement om deze visie te realiseren.

⁸ Zie ook artikel 6.3 AVG.

⁹ Het Grondwettelijk Hof heeft erkend dat "de wetgever (...) de bewaring van persoonsgegevens en de duur van die bewaring op een algemene wijze (vermocht) te regelen", Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B. 23.

¹⁰ Lees bijvoorbeeld, Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018, punt B.18, en Grondwettelijk Hof, Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015, punten B.36.1 e.v.

14. Ontworpen artikel 1.5.2, §1, derde lid BWLKE stelt dat de Raad zal bestaan uit "100 burgers die worden geloot overeenkomstig de voorwaarden zoals vermeld in §2, rekening houdend met een evenwichtige tussen mannen en vrouwen, leeftijdsgroepen, geografische spreiding en de sociaal-economische mix". Ontworpen artikel 1.5.2, §1, vijfde lid BWLKE bepaalt dat Leefmilieu Brussel de toelating krijgt om zich te richten tot de diensten van het Rijksregister van natuurlijke personen teneinde een loting uit te voeren uit een steekproef van personen die voldoen aan de voorwaarden vervat in §2, 1°-3° van hetzelfde artikel (cf. *infra*).

15. De Autoriteit merkt vooreerst op dat het Rijksregister, als authentieke bron van de noodzakelijke persoonsgegevens, inderdaad de relevante gegevensbron is die moet worden gebruikt voor de loting, teneinde een kwalitatief hoogwaardige en actuele gegevensverwerking te waarborgen¹¹.

16. Ontworpen artikel 1.5.2, §1, vijfde lid BWLKE voorziet dat Leefmilieu Brussel de toelating heeft om toegang te krijgen tot de volgende gegevens uit het Rijksregister:

1° de naam en de voornamen;

2° het geslacht;

3° de hoofdverblijfplaats;

4° het identificatienummer van het Rijksregister van natuurlijke personen.

17. Ontworpen artikel 1.5.2, §1, vierde lid BWLKE voorziet dat "De lotingen onafhankelijk [worden] uitgevoerd en via een techniek die zorgt voor een gelijkwaardige selectie, geen vooringenomenheid bij de gebruikte selectiemethode en het openbare karakter van het gebruikte selectiealgoritme". De Autoriteit stelt echter vast dat het voorontwerp noch de Memorie van toelichting nadere preciseringen bevat betreffende de gehanteerde selectiemethode en het gebruikte algoritme en evenmin preciseren op welke wijze de afwezigheid van bias bij de gebruikte selectiemethode zal worden gegarandeerd. Dit dient te worden voorzien dan wel moet een machtiging aan de Regering worden ingevoegd in het voorontwerp om dit nader vast te stellen. De Autoriteit verwijst in dit verband naar haar eerder verleende adviezen nrs. 124/2020¹², 145/2021, 15/2022, 160/2022 en 247/2022 betreffende de oprichting van adviescommissies die geheel of gedeeltelijk zijn samengesteld uit door middel van loting aangewezen burgers. Overeenkomstig hetgeen zij reeds stelde in voormelde adviezen, wijst de Autoriteit er tevens op dat een gelijkwaardige selectie impliceert dat het aantal criteria die worden gehanteerd bij de samenstelling van de Raad objectief worden vastgesteld en tot een minimum wordt beperkt, teneinde te vermijden dat de willekeurige samenstelling door middel van

¹¹ Cf. ook advies nr. 124/2020 van de Autoriteit, beschikbaar via <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-124-2020.pdf>, overweging 10.

¹² Advies nr. 124/2020, beschikbaar via <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-124-2020.pdf>, overwegingen 18-19.

loting van het burgerpanel wordt verstoord en teneinde een goede representativiteit te garanderen¹³. De Autoriteit wees er in haar voormelde adviezen eveneens op dat het aanbeveling verdient om voor elke loting een maximaal waarschijnlijkheidspercentage om te worden uitgeloot, te bepalen, teneinde stratificatie tot in het extreme te beperken¹⁴.

18. Ontworpen artikel 1.5.2, §1, vierde lid BWLKE stelt verder dat de burgers die geloot zijn en die de uitnodiging om deel te nemen aan de Raad wensen te aanvaarden, schriftelijk hun bevestiging dienen mee te delen aan Leefmilieu Brussel, de verwerkingsverantwoordelijke, waarbij "*Deze aanvaarding ten minste alle informatie met betrekking tot de volgende elementen [bevat]*"¹⁵:

1° naam;

2° gender;

3° leeftijd;

4° adres;

5° opleidingsniveau;

6° het uitvoeren of niet van een mandaat of functie zoals bedoeld in §2, 4°;

7° contactgegevens (e-mailadres en/of telefoonnummer)".

19. De Autoriteit wijst erop dat gelet op het in artikel 8 EVRM en artikel 22 Grondwet vervatte voorspelbaarheids- en legaliteitsbeginsel, duidelijk in het voorontwerp moet worden aangegeven welke gegevens de betrokkenen precies dienen te verstrekken indien zij positief wensen te reageren op de uitnodiging die hen wordt toegezonden teneinde deel te nemen aan de Raad. Om deze reden dient de zinsnede "*ten minste*" te worden verwijderd in ontworpen artikel 1.5.2, §1, vijfde lid.

20. Ontworpen artikel 1.5.2, §1, zesde lid BWLKE stelt dat "*de persoonsgegevens van burgers enkel gebruikt [mogen] worden door de verantwoordelijke en zijn onderaannemers voor het samenstellen en voor het beheer van de Raad en niet [mogen] worden doorgegeven aan derden*". Wat betreft de eventuele verwerkers, vestigt de Autoriteit de aandacht van de aanvrager op de noodzaak om nauwgezet de desbetreffende bepalingen van de AVG (in het bijzonder de artikelen 28 en 29) na te leven en op de verantwoordelijkheid van de verwerkingsverantwoordelijke betreffende de selectie van zijn verwerker(s) en het toezicht op zijn/hun activiteiten. De Autoriteit wijst er tevens op dat het aangewezen is het begrip "onderaannemers" in de Nederlandse tekst te vervangen door "verwerkers".

¹³ Cf. advies nr. 160/2022 van de Autoriteit, beschikbaar via <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-160-2022.pdf>, overweging 49.

¹⁴ Cf. advies nr. 247/2022 van de Autoriteit, beschikbaar via <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-247-2022.pdf>, overweging 48.

¹⁵ De Autoriteit onderlijnt.

21. Wat betreft de bewaartermijnen, stelt ontworpen artikel 1.5.2, §1, zesde lid BWLKE dat de gegevens niet langer dan drie maanden mogen worden bijgehouden volgend op de uitnodiging voor wat betreft de burgers die niet zullen deelnemen en maximum vierentwintig maanden volgend op de uitnodiging voor wat betreft de burgers die wel zullen deelnemen. Bij wijze van verantwoording van de voormelde bewaartermijnen wordt in de Memorie van toelichting gesteld dat "*rekening [wordt] gehouden met wat volgt: 2 maanden tussen het ogenblik van het verzamelen van de gegevens op het ogenblik van de uitnodiging en de beslissing inzake selectie van de deelnemers, 12 maanden wat overeenstemt met de duur van deelname aan de cyclus van de Vergadering en, na afloop van de cyclus, maximaal 10 maanden ter voltooiing van de cyclus, controle van het feit of de deelnemers aan de lopende cyclus niet worden uitgenodigd voor de volgende cyclus en om te garanderen dat het opvolgingscomité zijn opdracht kan uitvoeren door contact op te nemen met de deelnemers van de betrokken cyclus*". De Autoriteit neemt hier akte van. Zij stelt evenwel vast dat de duur van de cyclus (*i.e.* 12 maanden) als dusdanig niet wordt vermeld in ontworpen artikel 1.5.2 BWLKE, hoewel voormelde bepaling in zijn §3 stelt dat "*de Raad [samen]komt per cyclus en rapport [bezorgt] zoals [bedoeld] in de eerste paragraaf op het einde van de cyclus*". Het komt de Autoriteit voor dat het aangewezen is voormelde duur uitdrukkelijk op te nemen in ontworpen artikel 1.5.2 (§3) BWLKE.

22. Wat betreft de loting van burgers uit het Rijksregister voor de samenstelling van de Raad, merkt de Autoriteit evenwel op dat het aangewezen is duidelijker te preciseren dat het de diensten van het Rijksregister zijn die belast zullen worden met de loting uit dit register. De huidige formulering van ontworpen artikel 1.5.2, §1, vijfde lid ("*...*) opdat hij een loting kan uitvoeren (...)") geeft aanleiding tot verwarring op dit punt en lijkt te kunnen inhouden dat Leefmilieu Brussel hiertoe toegang zou krijgen tot het Rijksregister, hetgeen niet kan worden beschouwd als zijnde in overeenstemming met het noodzakelijkheids- en evenredigheidsbeginsel. De Autoriteit verwijst in dit verband naar haar eerdere adviezen¹⁶ ter zake, waarin zij er op wees dat de aanpak waarbij het aan de verwerkingsverantwoordelijke van de gegevensbank waaruit de steekproef wordt getrokken (*in casu* het Rijksregister) wordt overgelaten om de loting te doen, als zijnde in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel kan worden beschouwd. Met name zal het bijgevolg in onderhavig geval aan de diensten van het Rijksregister zijn om de loting uit te voeren op basis van de door Leefmilieu Brussel vastgestelde criteria.

23. Verder wijst de Autoriteit erop dat de uitnodigingsbrief die zal worden gericht aan de uitgelote burgers aldus zal dienen te worden opgesteld dat deze toelaat de vrije, specifieke, geïnformeerde en ondubbelzinnige toestemming in de zin van artikel 4.11) AVG van de betrokkenen te bekomen. Voormelde brief dient tevens overeenkomstig artikel 13 AVG de in voormelde bepaling vervatte

¹⁶ Cf. o.m. advies 247/2022, beschikbaar via <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-247-2022.pdf>, overweging 46.

informatie te verstrekken aan de betrokkenen¹⁷. Het is aangewezen de uitnodigingsbrief vooraf ter advies voor te leggen aan de functionaris voor gegevensbescherming van Leefmilieu Brussel.

24. De Autoriteit wijst er in dit verband tevens op dat zij er in eerdere adviezen reeds op wees dat het aanbeveling verdient de uitnodigingsbrieven aan de betrokkenen te laten verzenden door een onafhankelijke en betrouwbare derde partij. Zoals reeds gesteld in advies nr. 160/2022, is een door de diensten van het Rijksregister verzonden uitnodiging een goed communicatiemiddel om de hierboven vermelde informatie aan de betrokkenen te verstrekken¹⁸.

25. Wat betreft de door Leefmilieu Brussel verzamelde en verwerkte (categorieën van) persoonsgegevens, stelt de Autoriteit vast dat het voorontwerp voorziet in een verwerking door laatstgenoemde van het rijksregisternummer van de betrokkenen. De Autoriteit herinnert er aan dat unieke identificatienummers een bijzondere bescherming genieten onder de AVG. Artikel 87 AVG voorziet meer bepaald dat de lidstaten die een nationaal identificatienummer vaststellen, er moeten over waken dat dit alleen wordt gebruikt met passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkene. Zo vestigde de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de rechtsvoorganger van de Autoriteit, reeds eerder¹⁹ de aandacht op in acht name van volgende waarborgen ter zake:

- het gebruik van een algemeen identificatienummer moet worden beperkt tot de gevallen waarin dit strikt noodzakelijk is aangezien dit gebruik risico's impliceert inzake koppeling van bestanden;
- de doeleinden moeten duidelijk en expliciet worden gepreciseerd zodat men de beoogde soorten verwerkingen kan vermoeden/voorzien;
- de bewaartermijn en de eventuele mededelingen aan derden moeten eveneens worden omkaderd;
- technische en organisatorische maatregelen moeten het beveiligd gebruik passend omkaderen; en
- de niet-naleving van de bepalingen die het gebruik omkaderen moeten worden gesanctioneerd aan de hand van effectieve, proportionele en ontradende sancties.

¹⁷ Met name de naam en het adres van de verwerkingsverantwoordelijke, de contactgegevens van de functionaris voor gegevensbescherming, de doeleinden van de gegevensverzameling en de rechtsgrondslag van de verwerking waarvoor de gegevens zijn bestemd, de ontvangers of categorieën ontvangers van de gegevens, het bestaan van de verschillende rechten die door de AVG aan de betrokkenen zijn toegekend (met inbegrip van het recht op toegang en rectificatie), het al dan niet verplichte karakter van de mededeling van gegevens en de gevolgen van het niet verstrekken van gegevens, de bewaartermijn van de verzamelde persoonsgegevens of de criteria aan de hand waarvan deze worden bepaald, het recht om een klacht in te dienen bij de GBA en, indien van toepassing, het bestaan van geautomatiseerde besluitvorming (met inbegrip van profilering, zoals bedoeld in artikel 22 van de AVG) en informatie over de achterliggende logica ervan en het belang en de verwachte gevolgen van een dergelijke geautomatiseerde besluitvorming voor de betrokkenen.

¹⁸ Advies 160/2022, beschikbaar via <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-160-2022.pdf>, p. 14, overweging 49. Zie in dit verband ook advies 247/2022, beschikbaar via <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-247-2022.pdf>, p. 16, overweging 48.

¹⁹ Zie advies nr. 19/2018 betreffende een voorontwerp van wet *houdende diverse bepalingen "Binnenlandse Zaken"*.

26. Ontworpen artikel 1.5.2, §2 BWLKE bepaalt, wat betreft de voorwaarden voor de deelname aan de Raad dat *"enkel de burgers aan de vergadering mogen deelnemen die:*

1° ingeschreven zijn in het bevolkingsregister of in het vreemdelingenregister van een Gemeente van het Gewest;

2° zestien jaar of ouder zijn;

3° niet het voorwerp zijn van een veroordeling of beslissing die leidt tot uitsluiting of schorsing van het stemrecht;

4° geen van de volgende ambten of functies bekleden:

a) lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Waals Parlement, het Parlement van de Waals-Brusselse Federatie, het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaams Parlement en het Europees Parlement;

b) een lid van de federale regering, een gemeenschaps- of gewestregering, een lid van een ministerieel kabinet of een beleidsceel;

c) burgemeester, schepen, gemeenteraadslid, voorzitter of raadgever van een OCMW;

d) lid van een van de administraties die werk[en] op bestanden gelinkt aan het thema van de cyclus;

e) het bekleden van een gerechtelijk ambt". De Autoriteit neemt hier akte van.

27. De Autoriteit wijst er op dat het aanbeveling verdient nader te preciseren in het voorontwerp op welk ogenblik aan de voorwaarden voor deelname aan de Raad dient te zijn voldaan (bijvoorbeeld op de dag waarop de loting plaatsvindt dan wel de dag van verzending van het antwoord ter aanvaarding van de deelname door de betrokkene) en dat deze voorwaarden dienen te zijn vervuld voor de gehele duur van de deelname aan de werkzaamheden van de Raad. Wat betreft dit laatste punt dient erop te worden gewezen dat het eveneens aanbevolen is te voorzien in een verplichting voor de deelnemende burgers om Leefmilieu Brussel zo spoedig mogelijk in kennis te stellen indien zij gedurende de werkzaamheden van de Raad niet langer aan een van de deelnemingsvoorwaarden voldoen²⁰.

c) De verwerking van persoonsgegevens door Brussel Leefmilieu uit de akten bedoeld in artikelen 2.2.4, 2.2.4/2, 2.2.8, 2.2.11, 2.2.13, 2.2.17, 2.2.23 en 2.4.3 en de registratie van de gegevens in de energiedatabank (ontworpen artikel 2.2.18 BWLKE)

28. De artikelen 2.2.4 e.v. BWLKE hebben betrekking op de (nieuwe) EPB-eisen in het kader van het opgezette systeem van verplichte renovatie van alle residentiële en niet-residentiële EPB-eenheden. Onder afdeling 6 ("*Bewaring en verwerking van de gegevens*") wordt in ontworpen artikel 2.2.18 BWLKE voorzien dat **Leefmilieu Brussel** als **verwerkingsverantwoordelijke** dient te

²⁰ Cf. in dit verband eveneens advies nr. 160/2022 van de Autoriteit, beschikbaar via <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-160-2022.pdf>, overwegingen 17 e.v.

worden beschouwd van alle persoonsgegevens vervat in de in dit verband afgeleverde akten, in het bijzonder:

- de verzoeken tot afwijking (art. 2.2.4 BWLKE);
- de EPB-certificaten (ontworpen art. 2.2.4/2 BWLKE);
- de kennisgeving betreffende het begin van de werkzaamheden gericht door de aanvrager aan Leefmilieu Brussel (art. 2.2.8 BWLKE);
- de EPB-aangifte (art. 2.2.11 en 2.2.13 BWLKE);

De Autoriteit neemt hier akte van en heeft geen bijzondere opmerkingen wat betreft de aanduiding van Leefmilieu Brussel als verwerkingsverantwoordelijke van de betrokken persoonsgegevens.

29. Wat betreft de **doeleinden** van de verwerking van persoonsgegevens door Leefmilieu Brussel, bepaalt ontworpen artikel 2.2.18, §1, eerste lid BWLKE dat de betrokken persoonsgegevens worden verwerkt "*met het oog op de verwerking van de dossiers die uit deze akten voortvloeien*". De Autoriteit stelt vast dat deze doeleinde als dusdanig als welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd kan worden beschouwd in de zin van artikel 5.1.b) AVG.

30. Ontworpen artikel 2.2.18, §1, eerste lid BWLKE bepaalt verder dat de betrokken persoonsgegevens worden bijgehouden in een databank betreffende de energieprestaties, hierna "**de energiedatabank**" genoemd en stelt dat "*de [verwerkings]verantwoordelijke deze gegevens, na anonimisering, ook [kan] gebruiken voor statistische doeleinden ten behoeve van de evaluatie van het in deze ordonnantie bedoelde klimaatbeleid*". De Autoriteit wijst er in dit verband op dat overeenkomstig het beginsel van opslagbeperking vervat in artikel 5.1.e) AVG de betrokken persoonsgegevens slechts mogen worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren zo lang dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt. Persoonsgegevens mogen enkel voor langere perioden worden opgeslagen voor zover deze louter met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden worden verwerkt overeenkomstig artikel 89.1 AVG en mits de vereiste passende technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de rechten en vrijheden van de betrokkene te beschermen.

31. Artikel 89.1 AVG vereist dat elke verwerking voor statistische doeleinden moet worden omkaderd door passende waarborgen zodat technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de naleving van het beginsel van de minimale gegevensverwerking te verzekeren en wanneer de statistische doeleinden kunnen worden bereikt door latere verwerkingen die geen of niet langer een identificatie van de betrokkenen toelaat, dient op deze wijze te werk te worden gegaan. Er dient in dit verband op te worden gewezen dat gegevens betreffende gebouwen als persoonsgegevens in de zin van artikel 4.1 AVG dienen te worden beschouwd indien de eigenaar een natuurlijk persoon is.

32. De verdere verwerking voor statistische doeleinden gebeurt dus bij voorkeur aan de hand van anonieme gegevens²¹. Hoewel ontworpen artikel 2.2.18 BWLKE preciseert dat de betrokken persoonsgegevens vooraf zullen worden geanonimiseerd, stelt de Autoriteit vast dat het voorontwerp of de Memorie van toelichting geen informatie bevat over de beoogde anonimiseringsstrategie. Transparantie met betrekking tot de weerhouden anonimiseringsstrategie en een analyse van de risico's verbonden aan heridentificatie zijn echter elementen die bijdragen tot een weloverwogen aanpak van het anonimiseringsproces. De anonimiseringsstrategie dient bijgevolg nader te worden gedetailleerd.

33. De Autoriteit vestigt de aandacht van de aanvrager op het feit dat er een verschil bestaat tussen gepseudonimiseerde gegevens, die in artikel 4(5) van de AVG worden gedefinieerd als gegevens die *"niet meer aan een specifieke betrokkene kunnen worden gekoppeld zonder dat er aanvullende gegevens worden gebruikt"* en geanonimiseerde gegevens, die niet langer met redelijke middelen aan een bepaalde persoon kunnen worden toegeschreven, en dat enkel deze laatste geen persoonsgegevens meer vormen en dus overeenkomstig overweging 26 zijn uitgesloten van de werkingsfeer van de AVG²².

34. Derhalve, rekening houdend met de definitie van persoonsgegevens in artikel 4, 1), van de AVG²³, moet ervoor worden gezorgd dat aan de vereiste hoge normen voor anonimisering wordt voldaan²⁴ en dat de gegevens niet eenvoudigweg worden gepseudonimiseerd. De verwerking van dergelijke gegevens, zelfs al zijn ze gepseudonimiseerd, moet immers worden gezien als een verwerking van persoonsgegeven als bedoeld in de AVG.

35. Uit het voorgaande volgt dat als er sprake is van pseudonimisering (en niet anonimisering):
- er moet worden verwezen naar het verslag van het Europees Agentschap voor Cyberbeveiliging betreffende technieken en goede praktijken voor pseudonimisering²⁵;

²¹ Anonieme gegevens: informatie die niet aan een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon kan worden gekoppeld (art. 4.1) AVG, *a contrario*).

²² Voor meer informatie, zie de opinie 5/2014 (WP216) mbt anonimiseringstechnieken, 2.2.3, blz. 10 van de Groep 29, https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinionrecommendation/files/2014/wp216_en.pdf (uitsluitend beschikbaar in het Engels).

²³ Namelijk: *«alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon ("de betrokkene"); als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identifier zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online identifier of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon»*.

²⁴ De identificatie van een persoon slaat niet enkel op de mogelijkheid om zijn naam en/of adres te achterhalen, maar eveneens op de mogelijkheid om hem te identificeren via een proces van individualisering, correlatie of gevolgtrekking.

²⁵ ENISA: <https://www.enisa.europa.eu/publications/data-pseudonymisation-advanced-techniques-and-use-cases> en <https://www.enisa.europa.eu/news/enisa-news/enisa-proposes-best-practices-and-techniques-for-pseudonymisation>;

- deze verwerking moet worden omkaderd met alle vereiste waarborgen en moet voldoen aan de heersende beginselen ter zake²⁶.

36. Voor het overige verwijst de Autoriteit naar advies 05/2014 van de Werkgroep « Artikel 29 » over gegevensbescherming, voorganger van het Europees Comité voor gegevensbescherming, over de anonimiseringstechnieken²⁷. De Autoriteit vestigt echter de aandacht van de aanvrager op het feit dat de EDPB deze richtsnoeren momenteel herzielt (die in principe in de loop van 2023 voor openbare raadpleging moeten worden voorgelegd). Deze richtsnoeren zouden aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor de minimumkenmerken die vereist zijn om gegevens als geldig gepseudonimiseerd of geanonimiseerd te beschouwen.

37. Wat betreft de toegang tot de gegevens vervat in de energiedatabank stelt ontworpen artikel 2.2.18, §1, lid 3 BWLKE:

“De energiedatabank is alleen toegankelijk voor de volgende overheden voor de uitvoering van hun opdrachten van openbaar nut in de zin van artikel 6, 1° van de AVG: de diensten en instellingen van openbaar nut van de gewestelijke en federale overheden, alsmede de vergunningverlenende overheden. De Regering bepaalt de voorwaarden waaronder de gegevens betreffende de energieprestaties aan hen kunnen worden meegedeeld”.

38. In dit verband stelt de Autoriteit vooreerst vast dat de Memorie van toelichting een niet-exhaustieve opsomming bevat van de overheidsdiensten die toegang kunnen krijgen tot de persoonsgegevens vervat in de energiedatabank en stelt dat *“Het doel is de toegang tot en de uitwisseling van gegevens met overheden zoals Urban, Perspective, Brussel Huisvesting, FOD Financiën, enz. te vergemakkelijken”*. De Autoriteit wijst er wat dit betreft op dat het, overeenkomstig het voorzienbaarheids- en legaliteitsbeginsel, voor de betrokkenen duidelijk dient te zijn welke overheidsdiensten toegang zullen hebben tot welke persoonsgegevens en voor welke doeleinden. Dit blijkt evenwel niet duidelijk uit de voorliggende tekst van ontworpen artikel 2.2.18, §1, lid 3 BWLKE. In het licht van het beginsel van minimale gegevensverwerking vervat in artikel 5.1.c) AVG dient bijgevolg in voormelde bepaling nader te worden gepreciseerd welke (categorieën van) ontvangers toegang zullen hebben tot welke (categorieën van) persoonsgegevens en voor welke doeleinden.

39. Lid 4 van voormelde bepaling stelt dat *“In afwijking van het vorige lid de gegevens in deze energiedatabank, eventueel gekoppeld aan andere databanken, met het oog op verdere verwerking*

²⁶ Hetzelfde geldt voor het proportionaliteitsbeginsel dat verwijst naar het specifiekere beginsel van *“minimale gegevensverwerking”* dat inhoudt dat de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, overeenkomstig artikel 5, § 1, c), van de AVG.

²⁷ Dit advies is beschikbaar op volgend adres: https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp216_nl.pdf

voor *wetenschappelijk onderzoek of statistische doeleinden [kunnen] worden meegedeeld aan door de verantwoordelijke voor de verwerking aangewezen ontvangers, na voorafgaandelijke anonimisering of pseudonimisering overeenkomstig de vereisten van artikel 89 van de AVG en artikel 4 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*". De Autoriteit wijst er op dat voormelde bepaling uiterst vaag is en geenszins voorzienbaarheid en transparantie biedt betreffende de "*andere databank*" waarmee de gegevens vervat in de energiedatabank desgevallend kunnen worden gekoppeld en met welke "*door de verantwoordelijke voor de verwerking aangewezen ontvangers*" deze kunnen worden gedeeld. De huidige formulering van ontworpen artikel 2.2.18, §1, lid 4 BWLKE houdt een blanco cheque in tot de kruising van persoonsgegevens uit diverse (niet nader gepreciseerde) databanken en de toegang van derden tot deze gegevens. Bijgevolg dient in voormelde bepaling te worden gepreciseerd welke databanken het betreft en dienen de (categorieën van) ontvangers te worden opgelijst alsook de doeleinden waarvoor deze toegang wordt verleend. De Autoriteit wijst er in dit verband op dat in geen geval niet-geanonimiseerde gegevens uit de energiedatabank, zoals gegevens betreffende de niet-naleving van de EPB-verplichtingen mogen worden overgemaakt aan derden en benadrukt in dit verband dat gepseudonimiseerde gegevens nog steeds als persoonsgegevens dienen te worden beschouwd. Indien een gerechtvaardigde doeleinde en rechtmatigheidsgrond voorhanden is om deze gegevens over te maken aan derde ontvangers, dienen de desbetreffende (categorieën van) ontvangers en de doeleinden voor de doorgifte van deze persoonsgegevens duidelijk te worden opgelijst in het voorontwerp. Bij gebreke hieraan dient ontworpen artikel 2.2.18, §1, lid 4 BWLKE te worden geschrapt.

40. Ontworpen artikel 2.2.18, §2, eerste lid BWLKE heeft betrekking op het gebouwenpaspoort en stelt dat voormeld paspoort "*is bedoeld om de uitwisseling van informatie over de EPB- eenheid of het gebouw tussen de titularissen van [een] zakelijk recht en de in lid 1, derde lid bedoelde overheden te vergemakkelijken en de besluitvorming ter verbetering van de energieprestatie van de EPB- eenheden te vergemakkelijken*". Lid 3 van voormelde bepaling stelt dat "*Elke titularis van [een] zakelijk recht beveiligde toegang [heeft] tot het gebouwenpaspoort van zijn EPB- eenheid of gebouw en een derde partij toestemming [kan] geven voor toegang*"²⁸. De Autoriteit wijst er, wat deze laatste zinsnede betreft, op dat de houder van het zakelijke recht (verwerkings)verantwoordelijke is voor de betrokken gegevens en dat de toegang van derde personen tot het gebouwenpaspoort via diens inloggegevens onder zijn verantwoordelijkheid valt. Bijgevolg is de laatste zinsnede van ontworpen artikel 2.2.18, §2, lid 3 BWLKE overbodig en dient deze te worden geschrapt.

41. Ontworpen artikel 2.2.18, §4 BWLKE stelt dat Leefmilieu Brussel "*een register [bijhoudt], dat voor elk certificaat de volgende gegevens bevat:*

²⁸ De Autoriteit onderlijnt.

- 1° het nummer van het EPB-certificaat;
- 2° de uitgiftedatum;
- 3° de vervaldatum van de geldigheidsperiode;
- 4° het statuut;
- 5° indien nodig het erkenningsnummer van de EPB-deskundige die het EPB-certificaat heeft uitgegeven;
- 6° het adres van de EPB-eenheid (inclusief de locatie in het gebouw);
- 7° één of meerdere energieprestatieindicatoren, zoals het energieverbruik in kWh/m².jaar;
- 8° de visuele identificatie van de locatie van de EPB-eenheid;
- 9° de CO₂-uitstoot in kgCO₂/m².jaar;
- 10° de bruto oppervlakte van de EPB-eenheid;
- 11° de aanwezigheid van installaties die hernieuwbare energie produceren, indien van toepassing, de indicator hernieuwbare energie;
- 12° de GWP-indicator;
- 13° de aanbevelingen tot verbetering van de energieprestatie”.

42. De vraag rijst welke **de doeleinden** zijn van het bijhouden van bovenvermeld register. Dit blijkt niet afdoende duidelijk uit de tekst van het voorontwerp noch uit de Memorie van toelichting en dient bijgevolg nader te worden gepreciseerd. De Autoriteit benadrukt dat niet kan worden aanvaard dat een gegevensbank wordt gecreëerd zonder dat voor de betrokkenen vooraf duidelijk is voor welke doeleinden de hierin opgenomen gegevens worden verzameld en verwerkt.

43. Ontworpen artikel 2.2.18, §4, lid 3 BWLKE stelt dat “*De gegevens in het register door derden [kunnen] worden geraadpleegd indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:*

- 1° een verzoek om raadpleging is ingediend via de website die door Leefmilieu Brussel ter beschikking is gesteld of volgens de door Leefmilieu Brussel bepaalde modaliteiten;
- 2° het verzoek bevat ofwel het adres van het EPB-eenheid ofwel het nummer van het EPB-certificaat van de betrokken eenheid. In het geval van een verzoek dat het adres bevat, kan Leefmilieu Brussel een cartografische zoekopdracht voorsteller”. In de Memorie van toelichting wordt verduidelijkt dat “het derde lid als doel [heeft] de derden te identificeren voor wie de gegevensbank toegankelijk is: dit zijn de gewestelijke overheden (Brussels Hoofdstedelijk Gewest), de vergunningsverlenende overheden zoals gemeenten en het Gewest, naargelang het geval, en de federale overheden, d.w.z. de overheidsdiensten en aanverwante instellingen van openbaar nut”. De vraag rijst vooreerst **voor welke doeleinden** de raadpleging door deze derden wordt voorzien. Dit wordt niet gepreciseerd in het voorontwerp noch in de Memorie van toelichting. Deze laatste stelt enkel dat het doel erin bestaat “de toegang tot en de uitwisseling van gegevens met overheden zoals Urban, Perspective, Brussel Huisvesting, FOD Financiën, enz. te vergemakkelijken”. Zoals hierboven reeds aangehaald, wijst de Autoriteit er op dat voor elk van de (categorieën van) ontvangers van de in het register vervatte

persoonsgegevens dient te worden gepreciseerd voor welke doeleinden deze toegang dienen te krijgen.

44. Ontworpen artikel 2.2.18, §4, lid 6 BWLKE bepaalt dat *“Teneinde te voldoen aan rapporteringsverplichtingen in het kader van toepasselijke regelgeving alsook met het oog op het verstrekken van informatie aan de kredietnemer(s) die zou bijdragen tot de verbetering van de energieprestatie van de EPB-eenheden, kredietgevers, zoals bedoeld in artikel I.9.34° van het Wetboek van economisch recht (...) op geautomatiseerde wijze toegang [hebben] tot de in de eerste alinea bedoelde registergegevens”*²⁹. In dit verband dient er vooreerst op te worden gewezen dat ook wat betreft deze categorie van ontvangers de omschrijving van de doeleinden van de toegang van de kredietgevers tot het register uiterst vaag is (*“in het kader van toepasselijke regelgeving (...)”*) en dat het aangewezen is minstens nader te preciseren naar welke regelgeving het *in casu* wordt verwezen. Ten tweede rijst, onder meer in het licht van het beginsel van minimale gegevensverwerking vervat in artikel 5.1.c) AVG, de vraag om welke reden het - met oog op de verwezenlijking van de voormelde (nader te preciseren) doeleinden - noodzakelijk en evenredig is dat een geautomatiseerde *toegang* wordt voorzien voor de kredietinstellingen en niet kan worden volstaan met de afgifte van de *uittreksel* door Leefmilieu Brussel bevattende de noodzakelijke gegevens. De Autoriteit wijst er in dit verband op dat het Hof van Justitie van de Europese Unie er in zijn rechtspraak meermaals heeft benadrukt dat *“de omstandigheid dat aan overheidsinstanties te weinig middelen worden toegekend, in geen geval een legitieme reden kan vormen die vermag te rechtvaardigen dat inbreuk wordt gemaakt op de door het Handvest gewaarborgde grondrechten”*³⁰. Indien het door de aanvrager alsnog noodzakelijk wordt geacht een onbeperkte toegang te verlenen aan de kredietinstellingen tot het register, dient de noodzakelijkheid hiertoe in de Memorie van toelichting minstens afdoende te worden gemotiveerd en is het verder aangewezen te voorzien in een (periodieke) rapportageverplichting van de kredietinstellingen in dit verband.

d) De verwerking van persoonsgegevens door Leefmilieu Brussel in het kader van het opleggen van administratieve sancties (ontworpen artikel 2.6.4, §5 BWLKE)

45. Boek 2 (*“Sectorale maatregelen”*), Titel 6 (*“Overtredingen en sancties”*), Hoofdstuk 1 (*“Administratieve boeten”*) van het BWLKE stelt de bedragen vast van de administratieve geldboetes die kunnen worden opgelegd in geval van de niet-naleving van EPB-eisen bedoeld in artikel 2.2.3, §1 BWLKE.

²⁹ De Autoriteit wijst er op dat in de Franse tekst het woord *“geautomatiseerde”* (*“automatisé”*) ontbreekt. Dit dient, met het oog op de coherentie tussen beide taalversies, te worden rechtgezet.

³⁰ HvJ, C-184/20, *OT t. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, 1 augustus 2022, ECLI:EU:C:2022:601, nr. 89.

46. Artikel 2.6.4 BWLKE stelt de procedure vast voor de inning van de administratieve geldboetes. In zijn nieuwe §5 (ingevoegd door artikel 61 van het voorontwerp) bepaalt artikel 2.6.4 BWLKE dat, in het kader van de verwerking van de administratieve boetes, persoonsgegevens kunnen worden verzameld en verwerkt door Leefmilieu Brussel "voor de doeleinden vermeld in de artikelen 2.2.3 tot en met 2.2.17/1 van *onderhavig Wetboek*". De Autoriteit wijst erop dat het correcter is te stellen dat de verwerking van de persoonsgegevens zoals voorzien in ontworpen artikel 2.6.4, §5 BWLKE gebeurt met het oog op *de sanctionering van de niet-naleving van de verplichtingen opgenomen in de artikelen 2.2.3 tot en met 2.2.17/1 BWLKE*. De omschrijving van de doeleinde van de verwerking dient aldus te worden aangepast.

47. Meer bepaald voorziet ontworpen artikel 2.6.4, §5 BWLKE dat in dit verband de volgende persoonsgegevens van de overtreiders kunnen worden verzameld en verwerkt:

1° de identiteit van de overtreder (naam, voornaam, hoofdverblijfplaats);

2° het identificatienummer van het Rijksregister van de overtreder;

3° de overeenkomstig artikel 10 van het koninklijk besluit van 30 juli 2018 betreffende het aanleggen en bijhouden van de kadastrale documentatie en tot vaststelling van de modaliteiten voor het afleveren van kadastrale uittreksels toegekende kadastrale perceelsidentificatie, op de betrokken EPB-eenheid of het betrokken gebouw.

48. De Autoriteit wijst er op dat overeenkomstig het juistheidsbeginsel vervat in artikel 5.1 d) AVG de verzamelde en verwerkte persoonsgegevens juist dienen te zijn en zo nodig moeten worden geactualiseerd; alle redelijke maatregelen moeten worden genomen om de persoonsgegevens die, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, onjuist zijn, onverwijld te wissen of te rectificeren. De Autoriteit stelt vast dat uit het voorontwerp en de Memorie van toelichting niet blijkt welke maatregelen *in casu* worden genomen teneinde de juistheid van de verzamelde en verwerkte persoonsgegevens te waarborgen. In dit verband dient erop te worden gewezen dat modaliteiten voor de betrokkenen moeten worden voorzien om deze laatsten toe te laten zich te vergewissen van de juistheid van de betrokken gegevens en/of om een beroep in te stellen in geval van de verwerking van onjuiste gegevens.

49. Wat betreft de verwerking van het identificatienummer van het Rijksregister van de overtreder, stelt de Autoriteit vast dat in het voorontwerp noch in de Memorie van toelichting wordt gepreciseerd op welke wijze dit rijksregisternummer wordt verzameld. Het is aangewezen in het voorontwerp van ordonnantie voor elke verwerking van het uniek identificatienummer van de betrokkenen te verduidelijken of het de bedoeling is een machtiging tot gebruik van het Rijksregisternummer in de zin van artikel 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* (hierna: "Rijksregisterwet") te voorzien in hoofde van Brussel

Leefmilieu, dan wel of het identificatienummer op een ander wijze wordt verzameld (bijvoorbeeld rechtstreeks bij de betrokkene dan wel in het kader van de vaststellingen door inspecteurs).

50. Wat betreft de bewaartermijn voorziet ontworpen artikel 2.6.4, §5, laatste lid BWLKE dat de betrokken persoonsgegevens worden bewaard "*tot het einde van de in artikelen 2.6.1, 2.6.1/1 en 2.6.2 bedoelde periode van vijf jaar*". Voormelde artikelen bepalen dat, wanneer uit de EPB-aangifte blijkt dat de EPB-eisen niet zijn nageleefd, Leefmilieu Brussel de aangever tot vijf jaar na de indiening van de aangifte een administratieve geldboete kan opleggen. Het ontworpen artikel 2.6.4, §5, laatste lid BWLKE preciseert dat in geval van niet-naleving de gegevens worden bewaard tot het einde van de in artikel 2.6.4, § 4, bedoelde periode van drie jaar, vanaf de bovengenoemde periode van vijf jaar. De Autoriteit neemt hier akte van.

e) De verwerking van persoonsgegevens door Leefmilieu Brussel en Brussel Fiscaliteit in het kader van de toepassing van de lage emissiezone (LEZ) (ontworpen artikelen 3.2.17 en 3.2.17/1 BWLKE)

51. Teneinde in Brussel de luchtkwaliteit te verbeteren en om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen, werd een tijdelijk vastgelegd voor de verstrenging van de toegangscriteria van de lage-emissiezones in functie van de verschillende categorieën van het gemotoriseerd verkeer, met als einddoel om binnen deze zone enkel nog voertuigen toe te laten zonder directe uitstoot, waarbij rekening gehouden wordt met de verwachte technologische evoluties en beschikbare alternatieven. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan artikelen 3.2.16 e.v. en artikel 3.4.1/12 van de BWLKE (zoals gewijzigd bij ordonnantie van 7 december 2017).

52. In de nota aan de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, gevoegd bij het voorliggend voorontwerp van ordonnantie, wordt verduidelijkt dat dit voorontwerp tot doel heeft de rechtsgrondslag voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van de LEZ te consolideren en huidig artikel 3.2.17 in overeenstemming te brengen met (de vereisten van) artikel 22 *Grondwet* in samenhang gelezen met artikel 6.3 AVG.³¹ De Autoriteit had er in haar advies 73/2022 met name op gewezen dat, overeenkomstig het legaliteits- en voorzienbaarheidsbeginsel de essentiële elementen van de verwerking waarmee de LEZ-regelgeving gepaard gaat, in een formele wettelijke norm (*i.e.* in het BWLKE) dienden te worden vastgesteld en dat onder meer de doeleinden van de verwerking, de verwerkte (categorieën van) persoonsgegevens en de bewaartermijn(en) nader dienden te worden gepreciseerd³².

³¹ Nota aan de leden van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, p. 5, nr. 5.

³² Advies 73/2022 van de Autoriteit, beschikbaar via <https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-73-2022.pdf>.

53. Ontworpen artikel 3.2.17, §1 BWLKE stelt de doeleinden van de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de LEZ-regelgeving als volgt vast:

1° het verlenen van afwijkingen op de door de Regering met toepassing van artikel 3.2.16, § 2, tweede lid, vastgestelde beperkingen van het toegangsrecht;

2° de registratie van motorvoertuigen bedoeld in artikel 3.2.16, § 3;

3° het verlenen van tijdelijke toegang tegen betaling bepaald door de Regering met toepassing van artikel 3.4.16, § 5;

4° het toezicht op de naleving van de door de Regering krachtens artikel 3.2.16, § 1, vastgestelde beperkingen inzake de toegang tot lage-emissiegebieden en, in geval van niet-naleving, het bestraffen van de niet-naleving van deze beperkingen overeenkomstig artikel 3.4.1/1;

5° het toezicht op de naleving van de registratie van motorvoertuigen bedoeld in artikel 3.2.16, § 3, en, in voorkomend geval, het bestraffen van de niet-naleving van deze verplichting overeenkomstig artikel 3.1.1/1, § 6;

6° het uitvoeren van statistische en wetenschappelijke onderzoeken om de effecten van de invoering van de lage emissiezones op de luchtkwaliteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te analyseren”.

54. De Autoriteit stelt vast dat de aldus geformuleerde doeleinden als welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd kunnen worden beschouwd in de zin van artikel 5.1.b) AVG.

55. Ontworpen artikel 3.2.17, §2 BWLKE somt per doeleinde de (categorieën van) persoonsgegevens op die zullen worden verzameld en verwerkt alsook de (categorieën van) betrokkenen. De Autoriteit stelt vast dat in het kader van de eerste doeleinde - met name de behandeling van verzoeken tot afwijking - onder meer *“gegevens over gezondheid in de zin van artikel 4.15) AVG”* worden beoogd te worden verzameld en verwerkt. Er dient op te worden gewezen dat, hoewel de categorieën van persoonsgegevens nader kunnen worden gepreciseerd door de Regering, het in het licht van het beginsel van minimale gegevensverwerking vervat in artikel 5.1.c) AVG aangewezen is in het voorontwerp reeds af te bakenen welk type gezondheidsgegevens het *in casu* betreft (bijvoorbeeld gegevens betreffende het al dan niet in het bezit zijn van een certificaat van invaliditeit).

56. Ontworpen artikel 3.2.17, §3 BWLKE bepaalt dat *“de toepassing en de controle van de wetgeving inzake LEZ alsmede de opsporing van overtredingen”* onder meer geschiedt door middel van nummerplaatherkenning, al dan niet met automatische, vaste of mobiele, toestellen (zogenaamde *“ANPR³³-camera’s”*). De Autoriteit wijst erop dat het gebruik van de uitdrukking *“onder meer”* in artikel 3.2.17, §3, eerste lid BWLKE tot gevolg heeft dat de betrokkene geen volledige duidelijkheid heeft met betrekking tot de wijzen waarop de opsporing van overtredingen – behoudens door middel van ANPR-camera’s – zal plaatsvinden. De Autoriteit wijst erop dat deze formulering niet voldoet aan de vereisten van nauwkeurigheid en voorzienbaarheid en verwijst naar de rechtspraak van het Hof van

³³ Automatic Number Plate Recognition.

Justitie van de Europese Unie in dit verband³⁴. De overige gehanteerde wijzen van vaststelling van opsporing van overtredingen dienen bijgevolg te worden gepreciseerd dan wel dient de zinsneden "onder meer" te worden geschrapt.

57. Wat betreft het gebruik van ANPR-camera's, dient erop te worden gewezen dat deze in beginsel onder het toepassingsgebied vallen van de wet van 21 maart 2007 *tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's* (hierna "de Camerawet"). In dit verband definieert artikel 2, 4°/3 van de Camerawet een "*intelligente bewakingscamera*" als zijnde een "*bewakingscamera die ook onderdelen en software bevat, die al dan niet gekoppeld aan registers of bestanden, de verzamelde beelden al dan niet autonoom kunnen verwerken*". Overeenkomstig artikel 8/1 van voormelde wet is het gebruik van dit type van camera's "*enkel toegestaan met het oog op de automatische nummerplaatherkenning³⁵, op voorwaarde dat de verwerkingsverantwoordelijke deze registers of bestanden verwerkt met inachtneming van de regelgeving met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*".

58. De Camerawet is, overeenkomstig zijn artikel 3, lid 2, 3°, evenwel niet van toepassing op "*bewakingscamera's geplaatst en gebruikt door de openbare inspectie- en controlediensten, uitdrukkelijk toegelaten door de wet, het decreet of de ordonnantie die hun bevoegdheden regelt, om camera's te gebruiken of om film- of video-opnamen te maken, in het kader van hun opdrachten*". Voormelde bepaling is eveneens het geval voor het gebruik van ANPR-camera's voorzien door het voor advies voorliggende voorontwerp van ordonnantie.

59. De Autoriteit wijst erop dat, met betrekking tot het gebruik van ANPR-camera's voor de vaststelling (met bijzondere bewijskracht) van inbreuken via *onbemande* automatische toestellen, het Controleorgaan op de politionele informatie (hierna "het COC") heeft gesteld dat "*er duidelijkheid [dient] te zijn hoe (bv. door middel van welke algoritmes, verwerkingsprocessen, (...) enz.) men deze vaststellingen zal doen, met welke camera's, en welke regelgeving hierop van toepassing zal zijn*"³⁶. De Autoriteit stelt in dit verband vast dat het voorontwerp van ordonnantie en de Memorie van toelichting geen nadere informatie bevatten betreffende de gehanteerde camera's en de gebruikte algoritmes. Het verdient aanbeveling dit, met oog op de transparantie ten aanzien van de betrokkenen, nader te preciseren. Er dient in dit verband over te worden gewaakt dat het gehanteerde systeem en algoritme voldoende waarborgen bieden qua precisie. De Autoriteit verwijst in dit verband naar de vereisten ter zake opgenomen in het voorstel van EU-verordening inzake kunstmatige intelligentie, dat onder meer stelt dat "*AI-systemen gedurende hun levenscyclus consistent [moeten] presteren en een*

³⁴ HvJ, C-37/20 en 601/20, *WM en Sovim SA t. Luxembourg Business Registers*, 22 november 2022, ECLI:EU:C:2022:912, nr. 81-82.

³⁵ De Autoriteit onderlijnt.

³⁶ Advies COC DA210001 *betreffende Wetsvoorstel wegverkeerswet – onbemande automatische toestellen (camera's)*, 18 februari 2021, overweging 8, https://www.contrôleorgaan.be/files/DA210001-NL_00029580.PDF.

*passend niveau van nauwkeurigheid, robuustheid en cyberbeveiliging [moeten] behalen in overeenstemming met de algemeen erkende stand van de techniek. De mate van nauwkeurigheid en de maatstaven voor de nauwkeurigheid moeten aan de gebruikers worden meegedeeld*³⁷. In aansluiting op voorgaande wijst de Autoriteit erop dat het eveneens, onder meer in het licht van het bepaalde in ontworpen artikel 3.2.17, §3 BWLKE³⁸, aangewezen is uitdrukkelijk te voorzien dat de camerabeelden ter beschikking zullen worden gesteld van de betrokkenen.

60. Ontworpen artikel 3.2.17, §4, laatste lid BWLKE bepaalt dat *“de door automatische toestellen voor nummerplaatherkenning verzamelde gegevens worden bewaard tot **drie maanden** na de dag waarop met het motorvoertuig in de lage-emissiezone is gereden, behalve wanneer deze gegevens een substantiële rol kunnen spelen bij het bewijzen van een overtreding (...), in welk geval de in het eerste lid bedoelde bewaringstermijn van toepassing is”* (i.e. maximaal **één jaar** *“na de verjaring van alle vorderingen die onder de bevoegdheid van de door de Regering aangewezen dienst vallen en, in voorkomend geval, de definitieve beëindiging van de administratieve en gerechtelijke procedures en beroepen, alsmede de volledige betaling van alle daarmee verband houdende bedragen”*). De Autoriteit leidt uit voorgaande formulering af dat de door middel van de ANPR-camera's verzamelde persoonsgegevens worden bewaard gedurende een opslagperiode van maximaal één jaar na verjaring van de vorderingen of beëindiging van de ingestelde procedures en beroepen voor wat betreft de nummerplaathouders van de voertuigen die zich in overtreding met de LEZ-regels in de lage-emissiezone begaven. Uit de formulering van voormelde bepaling dient tevens te worden begrepen dat de persoonsgegevens van de betrokkenen die geen inbreuk pleegden op de LEZ-regels worden bewaard gedurende (maximaal) drie maanden. De Autoriteit stelt wat dit betreft vast dat in de Memorie van toelichting niet wordt gemotiveerd waarom voormelde opslagperiodes worden gehanteerd. Meer bepaald stelt de Autoriteit zich vooreerst vragen bij de noodzakelijkheid tot bewaring van gegevens van de nummerplaathouders van voertuigen die geen inbreuk pleegden op de bepalingen betreffende de toegang tot de LEZ. De Autoriteit is van oordeel dat deze gegevens, in het licht van het beginsel van minimale gegevensverwerking vervat in artikel 5.1.c) AVG, onmiddellijk dienen te worden verwijderd. In de Memorie van toelichting wordt evenmin gepreciseerd waarom de persoonsgegevens van de betrokkenen die zich wel in overtreding bevonden met de LEZ-regels dienen te worden bewaard tot één jaar na de verjaring van de vorderingen dan wel de definitieve beëindiging van de eventuele ingestelde procedures en beroepen. In dit verband wijst de Autoriteit erop dat de door de politiediensten door middel van intelligente camera's verzamelde persoonsgegevens overeenkomstig artikel 44/11/3decies, §2 van de wet van 5 augustus 1992 *op het politieambt* (hierna

³⁷ Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad *tot vaststelling van geharmoniseerde regels betreffende artificiële intelligentie*, overwegingen 49, beschikbaar via https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:e0649735-a372-11eb-9585-01aa75ed71a1.0005.02/DOC_1&format=PDF.

³⁸ Ontworpen artikel 3.2.17, §3, derde lid BWLKE bepaalt: *“Vaststellingen die gebaseerd zijn op materiële bewijzen die afkomstig zijn van automatisch werkende toestellen in afwezigheid van een gekwalificeerd agent, worden in geval van overtredingen (...) geacht bewijskracht te hebben tot bewijs van het tegendeel”*.

“wet op het politieambt”) “kunnen worden bewaard voor een duur van niet meer dan twaalf maanden, te rekenen vanaf de registratie ervan”³⁹. Artikel 44/11/3decies, §3 van voormelde wet bepaalt dat “de verwerking van de persoonsgegevens en informatie bedoeld in paragraaf 1, voor gerichte opsporingen in het kader van de opdrachten van bestuurlijke politie, met inachtneming van de doeleinden bedoeld in artikel 44/11/3septies, is toegestaan gedurende een periode van één maand te rekenen vanaf de registratie ervan, op voorwaarde dat zij gemotiveerd wordt op operationeel vlak en noodzakelijk voor de uitoefening van een precieze opdracht”⁴⁰. De Autoriteit wijst erop dat de aanvrager de duur van de vastgestelde bewaartermijnen afdoende dient te motiveren dan wel deze termijnen dient te herbekijken. Voormelde bepalingen uit de wet op het politieambt kunnen hierbij als inspiratie dienen.

61. Naast het gebruik van ANPR-camera’s voor de toepassing en de controle van de wetgeving inzake lage-emissiezones alsmede de opsporing van overtredingen, voorziet ontworpen artikel 3.2.17/1, §1 BWLKE evenwel eveneens dat “voorafgaand aan de inwerkingtreding van een nieuwe mijlpaal van de lage-emissiezone, Brussel Fiscaliteit de eigenaars van de voertuigen die zich gedurende de 12 maanden voorafgaand aan de nieuwe mijlpaal, in de lage-emissiezone begeven met een voertuig dat niet meer zal voldoen aan de toegangscriteria, zoals bepaald door de Regering, [kan] informeren over het nakende verbod”⁴¹.

62. Ontworpen artikel 3.2.17/1, §2 BWLKE voorziet dat hiertoe de volgende (categorieën van) persoonsgegevens zullen worden verwerkt:

“1° de identificatiegegevens van de eigenaar van het betrokken voertuig; en, in voorkomend geval, met inbegrip van het rijksregisternummer bedoeld in artikel 2, § 3, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en het identificatienummer bedoeld in artikel 4, § 2, derde lid, van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid;

2° de nummerplaat en de technische kenmerken met betrekking tot de uitstoot van luchtverontreinigende stoffen zoals door de Regering vastgesteld in uitvoering van artikel 3.2.16, § 2, eerste lid, van het motorvoertuig in kwestie;

3° informatie over het feit dat het betrokken voertuig in kwestie zich in de lage-emissiezone heeft begeven”.

63. Wat betreft deze laatste categorie van persoonsgegevens bepaalt §3 van ontworpen artikel 3.2.17/1 BWLKE dat, voor de bepaling of een motorvoertuig zich binnen de 12 maanden voorafgaand aan de inwerkingtreding van een nieuwe mijlpaal in de LEZ begeven heeft, eveneens gebruik wordt gemaakt van nummerplaatherkenning door middel van ANPR-camera’s. Ontworpen

³⁹ De Autoriteit onderlijnt.

⁴⁰ De Autoriteit onderlijnt.

⁴¹ De Autoriteit onderlijnt.

artikel 3.2.17/1, §4 BWLKE bepaalt dat de verzamelde persoonsgegevens maximaal één maand tot na het inwerkingtreden van de nieuwe mijlpaal, zoals bepaald door de Regering, bewaard worden.

64. De Autoriteit stelt zich **ernstige vragen bij de noodzakelijkheid en de evenredigheid** van deze voorziene verwerking van persoonsgegevens, onder meer gelet op de ernstige inmenging die het gebruik van intelligente camera's inhoudt in de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

65. De Autoriteit vestigt de aandacht van de aanvrager er in dit verband op dat inmenging in het recht op eerbiediging van de bescherming van persoonsgegevens alleen is toegestaan als deze **noodzakelijk is en in verhouding staat tot het/de nagestreefde doeleinde(n)**. Een verwerking van persoonsgegevens wordt als noodzakelijk beschouwd indien zij de minst ingrijpende maatregel vormt om het ermee nagestreefde doel (van algemeen belang) te bereiken. Daarom is het noodzakelijk:

- 1) Ten eerste, dat met de gegevensverwerking daadwerkelijk het **beoogde doel kan worden bereikt**. Derhalve moet op basis van feitelijke en objectieve elementen worden aangetoond dat de verwerking van persoonsgegevens doeltreffend is om het beoogde doel te bereiken;
- 2) Ten tweede, dat deze verwerking van persoonsgegevens de **minst ingrijpende maatregel** is met betrekking tot het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Dit betekent dat indien het mogelijk is het beoogde doel te bereiken met een maatregel die minder ingrijpt in het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer of van persoonsgegevens, de oorspronkelijk beoogde gegevensverwerking niet ingevoerd mag worden. Hiertoe moet met een gedetailleerde beschrijving en aan de hand van feitelijk en objectief bewijsmateriaal kunnen worden aangetoond om welke redenen de andere minder ingrijpende maatregelen niet volstaan om het beoogde doel te bereiken. Indien de noodzaak van de verwerking van persoonsgegevens is aangetoond, moet nog worden aangetoond dat de verwerking evenredig is (in de strikte zin) met het beoogde doel, d.w.z. dat er een juist evenwicht bestaat tussen de verschillende belangen die op het spel staan en de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Met andere woorden, er moet een evenwicht zijn tussen de inmenging in het recht op de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en de bescherming van persoonsgegevens, en het doel dat wordt beoogt - en dat daadwerkelijk kan worden bereikt - met die verwerking. De voordelen van de gegevensverwerking in kwestie moeten dus opwegen tegen de nadelen voor de betrokkenen. Ook hier moet kunnen worden aangetoond dat deze analyse is uitgevoerd voordat de verwerking wordt verricht.

66. Uit de huidige formulering van het voorliggende voorontwerp van ordonnantie noch de Memorie van toelichting blijkt om welke redenen het *in casu* noodzakelijk zou zijn om voor de beoogde doeleinde - *i.e.* het informeren van de betrokkenen betreffende de nakende inwerkingtreding van een verbod - een beroep te doen op ANPR-camera's.

67. De Autoriteit is bovendien van mening dat in het voorliggende geval minder ingrijpende maatregelen voorhanden lijken te zijn teneinde de beoogde doeleinde van algemeen belang te bereiken. Hierbij wordt onder meer gedacht aan:

- het voeren van een algemene informatiecampagne in verband met het inwerkingtreden van de nieuwe mijlpaal;
- het plaatsen van informatieborden aan de ingang en/of binnen de perimeter van de LEZ 12 maanden vóór de inwerkingtreding van de nieuwe mijlpaal;
- het informeren van de betrokken voertuigeigenaars ter gelegenheid van de periodieke autokeuring;
- het eventuele opvragen bij de Kruispuntbank van voertuigen van de gegevens van de in verkeer gestelde voertuigen die niet langer (zullen) voldoen aan de normen.

68. De Autoriteit is bijgevolg van oordeel dat de voorgenomen verwerking niet voldoet aan het noodzakelijkheids- en evenredigheidsbeginsel en in het bijzonder het beginsel van minimale gegevensverwerking vervat in artikel 5.1.c) AVG. Indien de aanvrager van oordeel is dat geen minder ingrijpende maatregelen voor de rechten en vrijheden van betrokkenen voorhanden zijn, dan dient deze zulks afdoende te motiveren in de Memorie van toelichting bij het voorontwerp van ordonnantie. Desgevallend is de Autoriteit van oordeel dat, in het licht van voormeld beginsel van minimale gegevensverwerking, in elk geval uitsluitend de persoonsgegevens mogen worden verwerkt van de nummerplaat houders of eigenaars van voertuigen die niet langer zullen voldoen aan de nieuwe normen (onmiddellijke verwijdering van de persoonsgegevens van de overige betrokkenen, cf. eveneens overweging 55) en dat in geen geval de locatiegegevens van de betrokkenen mogen worden verwerkt.

OM DEZE REDENEN

de Autoriteit,

is van oordeel dat volgende aanpassingen zich opdringen in het voorontwerp van ordonnantie:

- precisering van de gehanteerde selectiemethode en het gebruikte selectiealgoritme in het kader van de loting van personen uit het Rijksregister voor de samenstelling van de Burgerraad voor het Klimaat dan wel het voorzien van een machtiging aan de Regering in dit verband (overweging 17);

- het schrappen van de zinsnede "*ten minste*" in ontworpen artikel 1.5.2, §1, vijfde lid BWLKE dat de (categorieën van) persoonsgegevens opsomt die betrokkenen dienen mee te delen indien deze positief wensen te reageren op de uitnodiging tot deelname aan de Burgerraad voor het Klimaat (overweging 19);
- precisering in ontworpen artikel 1.5.2, §1, vijfde lid BWLKE dat de verwerkingsverantwoordelijke van de gegevensbank (*in casu* de diensten van het Rijksregister) de loting zal uitvoeren op basis van de door Leefmilieu Brussel vastgestelde criteria (overweging 22);
- nader preciseren in ontworpen artikel 1.5.2, §2 BWLKE *op welk ogenblik* aan de voorwaarden voor deelname aan de Burgerraad voor het Klimaat dient te zijn voldaan (overweging 27);
- schrappen van ontworpen artikel 2.2.18, §1, lid 4 BWLKE dan wel preciseren in voormelde bepaling welke de "*andere databanken*" zijn waarmee de gegevens uit de energiedatabank kunnen worden gekoppeld evenals het oplist van de (categorieën van) ontvangers aan wie de betrokken gegevens kunnen worden doorgegeven en voor welke doeleinden (overweging 39);
- het schrappen van de zinsnede "(...) *en kan een derde partij toestemming geven voor toegang*" in ontworpen artikel 2.2.18, §2, derde lid BWLKE betreffende het gebouwenpaspoort (overweging 40);
- precisering van de doeleinden van het bijhouden van het register van EPB-certificaten zoals bedoeld in ontworpen artikel 2.2.18, §4 BWLKE (overweging 42);
- nadere precisering van welke (categorieën van) ontvangers toegang zullen krijgen tot welke in het register vervatte (categorieën van) persoonsgegevens en voor welke doeleinden (overweging 43);
- nadere precisering van de "*rapporteringsverplichtingen in het kader van toepasselijke regelgeving*" evenals motivering van de noodzaak tot het verlenen van een directe geautomatiseerde toegang aan kredietgevers tot de registergegevens in ontworpen artikel 2.2.18, §4, lid 6 BWLKE dan wel het schrappen van deze toegang (overweging 44);

- verbetering van de omschrijving van de doeleinde van de verwerking van persoonsgegevens voorzien in ontworpen artikel 2.6.4, §5 BWLKE betreffende de procedure tot het opleggen van administratieve geldboeten (overweging 46);
- preciseren van de wijze(n) waarop het rijksregisternummer van de overtredders in het kader van artikel 2.6.4, §5 zal worden verzameld en verwerkt en verduidelijking of hier al dan niet wordt beoogd een machtiging tot gebruik van het Rijksregisternummer in de zin van artikel 8 van de Rijksregisterwet te voorzien in hoofde van Leefmilieu Brussel (overweging 49);
- preciseren van de gehanteerde systemen en algoritmen in het kader van het gebruik van ANPR-camera's voor de toepassing en de controle van de wetgeving inzake LEZ alsmede de opsporing van overtredingen, zoals voorzien in ontworpen artikel 3.2.17 BWLKE (overweging 59);
- motivering dan wel inkorting van de bewaartermijn van de persoonsgegevens verzameld door middel van ANPR-camera's voorzien in ontworpen artikel 3.2.17, §4, laatste lid BWLKE en het voorzien van de onmiddellijke verwijdering van de persoonsgegevens van de betrokkenen die geen inbreuk pleegden (overweging 60); en
- motivering van de noodzakelijkheid van de verwerking van persoonsgegevens door middel van het gebruik van ANPR-camera's met het oog op het informeren van betrokkenen betreffende de nakende inwerkingtreding van een toekomstig verbod voorzien in ontworpen artikel 3.2.17/1 BWLKE, waarbij in elk geval uitsluitend de persoonsgegevens mogen worden verwerkt van de nummerplaathouders of eigenaars van voertuigen die niet langer zullen voldoen aan de nieuwe normen (onmiddellijke verwijdering van de persoonsgegevens van de overige betrokkenen, cf. overweging 55) en dat in geen geval de locatiegegevens van de betrokkenen mogen worden verwerkt (overwegingen 61-68).

Voor het Kenniscentrum,
(get.) Cédrine Morlière, Directeur